

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Ezen lap megjelenik
hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr., s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyilttér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltetnek.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:
Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:
Sprencz György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:
Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:
Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyilttéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Felhívás előfizetésre

a „Székelyföld“ 1885. évi folyamára.

A „Székelyföld“ című közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 frt. — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

Előfizetések elfogadtatnak Kézdi-Vásárhelytől a kiadó-hivatalban, Csik-Szeredán Szabó Albert könyvnyomdájában. Az előfizetési pénzek vidékről — legelőször ebben a posta-utalvánnyal — Kézdi-Vásárhelyre, lapunk kiadó-hivatalába küldendők.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Ipart kell teremteni.

K.-Vásárhely, 1885. jan. 15.

Ez a jelszó hangzik széles e hazában, ezen jelszó körül csoportosulnak a hazánk jövőjét még ezer évig biztosítani akaró nagyjaink. Ipart kell teremteni, mely még hivatva volna az utóbbi években mindegyre ismétlődő s az amerikai és indiai gabona-tultermelés következtében tartóssá vált közgazdasági válság veszélyeitől e nemzetet megóvni. Ipart,

mely az előrehaladottabb német, francia és angol iparral versenyre keljen s számunkra piacul biztosítsa a keletet.

De az ipar megteremtéséhez első rangú tényezők maguk az iparosok. Tehát iparos osztályt, olyan iparos osztályt kell teremteni, mely haladni kívánjon a korral s létfontosságát a hagyományos „maradiság“ folytonos elöretolásával ne veszélyeztesse. Egy ilyen iparos osztály megteremtésének magva a törvény által biztosított s folyton szaporodó ipariskolák berendezésével s az 1884. évi XVII. t. cz. megalkotásával el van hintve

Ámde, míg a mag kikel s terebélyes fává növekszik, addig sok idő kell. Az ipariskolákból kikerült ifjuság későre fogja az iparos osztályt alkotni; s ez időt nem szabad a mai iparosságnak tétlenül töltetni, hanem az új ipartörvényben megadott jogokat, előnyöket és kedvezményeket ki kell használnia. Az új törvény legszebb s az iparos osztály érdekében legbecselesebb alkotása: az ipartestületek alakíthatása. Az 1872. évi VIII. törvényczikk megalkotása után, mely a teljes iparszabadságot mondta ki, iparosaink folytonosan a miatt panaszkodtak, hogy minden nyomorúságuknak s az ipar teljes pangásának egyedüli oka a czéhrendszer, vagy más szóval, az önkormányzati jog eltörlése. S íme, az új ipartörvény a szabadságtól áthatott czéhrendszert, az önkormányzati jogot az ipartestületek alakíthatásában iparosainknak biztosítja, s ők nem sietnek e

kedvezményt kiaknázni, maguk javára felhasználni.

Vagy talán nincsenek tisztában jo gaikkal? Vagy talán nem tudják, hogy az ipartestületek alakítása reájok nézve minő előnyös helyzetet teremtené? Megkísérlem, ha csak nagyjában is, ezt kimutatni.

Az ipartörvény 127. §-a ezt mondja: „Az ipartestület a hozzá tartozó iparosokra és segédszemélyzetükre nézve az első fokú iparhatóságnak a jelen törvény III. fejezete A., B., C. betűk alatt meghatározott teendőit végzi.“ S miről szólnak az illető fejezet szakaszai?

Meghatározzák, hogy ki tarthat tanonczot (59. §.), hogy a tanoncz felvétele az első fokú iparhatóságnál írásbeli szerződés mellett történik (61. §.); a tanviszony befejeztével a tanoncznak bizonyítványt állít ki (67. §.); hogy a tanviszony mikor szűnik meg az inas s mikor az iparos részéről a szerződésben kikötött idő előtt (70., 71., 72. §§.); hogy a tanonczokról a lajstrom miként vezetendő (77. §.) stb. Meghatározzák, hogy az iparos és segéde között felmerülhetők esetekben kinek mi a joga és kötelessége és a segédekről minő lajstrom vezetendő (C., 88—110 §.); s végül a D. pont alatt a 111. §-tól a 121-ig a törvény a gyári munkások ügyeit szabályozza.

Oly helyeken, ahol ipartestület nincs, ezen teendőket az iparhatóság (rendezett tanácsú városban: a tanács) végzi; de ahol az ipartestület meg van alakulva, ott

a törvény 127. §-a szerint, mindezek az ipartestület jogkörébe tartoznak. No már saját ügyüket-bajukat maguk az iparosok tudják legjobban, s mikor meg van adva a jog, hogy ezt ők maguk intézzék el, miért késlekednek városunk iparosai az ipartestület megalakításával? Hiszen a czéhrendszer is kevéssel adott több jót, mint e törvény, és azt ma is dicsőítik. Kell-e szélesebb körű önkormányzati jog, mint a mit a törvény 176. §-a biztosít, mely kimondja, hogy az ipartestület békéltető bizottsága az iparosok, a tanonczok és a segédek közt felmerülő vitás kérdésekben „minden felebezés ki zárásával“ dönt“ s az iparhatóság e határozatot, annak teljes respectálásával, köteles végrehajtani. (141. §.)

De az elmondottakon kívül az ipartestület alakítása anyagi és szellemi haszonnal is járna s következményeiben előre beláthatlan előnyös helyzetet teremtené az iparos osztályra nézve. Ne is említsük azt, hogy ennek mindjárt feladata lenne minden oly szövetségetnek létesítése, melyek a kézműipart a termelésben a nagyipar előnyeiben részesítik; mellőzzük azt, hogy az ipartestület egyik legszebb célja a legényegyletek alakítása, mely a segédek erkölcsi és nevelési képzését előmozdítaná; sőt arról se szóljunk, hogy a segélyegyletek megalakítása, szakkiállítások rendezése stb. mily hatalmas lökést adna az iparos osztály önérzetének: csak arra irányítsuk figyelmünket, hogy mekkora haszonnal járna a nyers anyag beszerzé-

A „Székelyföld“ tárczája.

Új esztendő napján . . .

Új esztendő napján
Született a kis lány,
Ott hever a földön
Egy maréknyi szalmán.
Rongyokba takarva
Piczi lába, karja;
Hogy ne fagyjon meg, csak
Az isten akarja.
Villámló szemekkel
Öreg asszony nézi,
Gyöngye kis teremést,
Oh, dehogy beczeni. —
Átkozza a napot,
A melyre virradott! . . .
Szegény kicsi féreg,
Mért is születék meg . . .

Új esztendő napján
Született a kis lány,
Ott fekszik az anyja
Rozoga nyoszolyán;
Sohaj a beszéde,
Beesett a képe, —
Valaha tán szép volt, —
De már annak vége . . .
Nyűszörög a kis lány,

Az éhség rikkatja . . .
Anyjának sínes rég, egy
Betevő falatja . . .
„Gyönyörű multság! —
Kaczag a vén asszony —
Volt egyszer egy urfi,
Meg egy szép kisasszony!“ . . .

Új esztendő napján
Született a kis lány,
Ott hever a földön
Egy maréknyi szalmán . . .
Fényes palotába
Vigadnak javába, —
Éhes a kis poronty,
Ki gondol ott rája? . . .
Vig cimborák között
Nincs hiány pezsgőbe! —
„Sok kalandod légyen
Az új esztendőbe!“
Igy szól a köszöntő . . .
S az a másik kettő? . . .
Ki a — temetőbe . . .
Szegény kicsi féreg,
Mért is születék meg . . .

Gödri Ferencz.

A világvándorok.

(VI-ik séta a világok kertjében).

Azon tündéres jelenségek, mondhatni phantastikus alakok, melyek a történelmi idők lefolyása alatt földünk égi útját nagy számban átlépték s annak circulusán belől is megjelenni bátorokdtek, az emberek előtt a legújabb korszak felvirradtáig nagymérvű rettegés tárgyai valának. Váratlan megjelenésükkel az emberi nemre nagy csapásokat: háborút, járványt, földrengést, özönvizeket, sáskákat s egyéb szerencsétlenségeket hoztak; ezért a sötét előítélet bennök mindig Isten büntető ostorának előhírnökét tekinté. Cicero egész komolyan állítja, hogy az üstökösök mindnyájan háborút és polgárvisszályt jelentenek. Plinius „terrifica et non leviter saeva sidera“ tulajdonsággal ruházza fel őket s úgy véli, hogy kivált a háromszögük igen rossz fajnak. Seneca, undorító csuszkalással oda nyilatkozik, hogy mindannyian nagyon álnok lények, miután még az is, „cum ne hic quidem Cometis veterem detraxerit infamiam“, mely „laetissimo Neronis imperio“ megjelent, melynek tehát egy ilyen jó és kitűnő fejedelem alatt csupa jótéteményt kellett volna hoznia.

Konstantinápolyban II. Mahomed által 1453-ban történt elfoglalása után, a következő évben egy nagy üstökös jelent meg,

melyet a törökök az összes európai keresztény hadseregek által ellenük indítandó keresztes hadjárat előjeléül tekintvén, rendkívüli ijedelembe estek; két évvel később azonban (1456.) midőn a törökök ezen előjel dacára, szerencsésen előre haladtak, és győzelmes seregekkel a német birodalmat is elárasztással fenyegették, megjelent a Halley-féle üstökös („Cometa horrandae magnitudinis“), s most még nagyobb ijedséget keltett, de már nem a törökök, hanem a keresztények között, kik azt közös végpusztulásuk előhírnökének tekinték.

Ezen időről Calvisius, egykoru krónikairól, megjegyzi: III. Kalixt pápa az üstökös-től és háborútól megrettenve, Isten haragjának elhárítása végett néhány napi ájtatoskodást hirdetett, elrendelvé, miszerint a városokban délnek idején a harangokat huzzák meg, hogy az mindenkit a törökök zsarnoksága elleni könyörgésre intsen.

Licetus nézete szerint a tűzoszlop, mely a zsidókat a Verestengeren átvezérelte, egy, israel népének fáklavívői szolgálatot teljesítő üstökös volt. Damascenus szerint a kometákat az Isten teremti és angyalok által tetszés szerint mozgattatja a bűnös emberi nem üdvös megfélemlítése céljából, mit Tannerus „opinionem christiano philosopho perquam dignissimam“ nevez. Val-

sére vonatkozó szövetkezet. Egy ily szövetkezet az asztalosnak, mint a csizmadának, a lakatosnak, mint a tímárnak stb. nagyban olcsón megszerezne a szükséges mennyiségű, mesterségéhez tartozó anyagot, s az iparos az olcsón beszerzett anyagból készített jó minőségű iparcikket adhatná még a mainál magasabb árban, vagy ha oly árban adná is, a nyereség a mainál nagyobb volna. Egy ily szövetkezet, mely hitelbe, olcsón az iparosnak anyagot előlegezne, nem volna-e megbecsülhetlen az iparos osztály többségére nézve?

No de nem is folytatom az ipartestület alakításával mulhatlan bekövetkező előnyök felsorolását. A ki ebből meg nem értette, az úgy sem értené meg, mert nem akarja megérteni.

Pár évvel ezelőtt az olvasó-egylet által rendezett hangversenyen ily címmel: „Az egyesülés, mint a jólét és műveltség terjesztésének egyik főtenyezője”, egy helyen ezt irtam: „Fájó érzés kell, hogy elfogja lelkünket a miatt, hogy a városunkban levő különböző ipartársulatok nem sietnek egy oly nagy szövetkezetté tömörülni, melynek szakosztályai az egyes társulatokból állanának.” S íme, az új ipartörvény ez eszme helyességet igazolja s városunk iparosai még mind késlekednek önmaguk javáért ez eszmét megtestesíteni.

De az ipartestület megalakulása magának az iparhatóságnak is érdekében állana. Hiszen akkor az ipartörvény III. fejezete A., B. és C. pontok alatti teendők ezen testület hatáskörébe tartoznának, tehát az iparos tanoncok, segédkegye egészen (a kihágásokat és azok büntetését kivéve) s az iparosoknak a segédkegye és egymás közt történt surlódása az ipartestület ügykörébe menne át. Ez pedig, egy ily sok iparost számoló városban, nem csekély munkát ad az iparhatóságnak.

Szóval az ipartestület megalakítása közös érdek. Mennyien vannak, kik midőn a polgárságra szükségük van, őket körül veszik, tanácsolják; de midőn az

iparos osztály érdekét kell előmozdítani, annak javáért valamit tenni, akkor magukra hagyják, a helyett, hogy érteimük világával elől világitanának s szavuk és tanácsuk súlyával az ügyet helyes mederbe terelnék. Hiában! így volt ez eddig is, s így lesz ezután is. Azért nem kell feledni, hogy: segíts magadon s az Isten is megsegít.

M. Székely János.

Országgyűlés. A képviselőház a karácsonyi és újévi szünetek után szombaton tartotta első ülését. Az ülés rövid volt, mivel a napirenden levő kereskedelmi költségvetés tárgyalását a hétfői ülésre halasztották. A napirend előtt Széchenyi Pál gr. miniszter bevezette a vízjogról szóló törvényjavaslatot. A javaslat terjedelmes mű, s felöleli a vízjogra tartozó kérdések nagy részét. Szól a vizek használatáról s külön fejt ki a szabad rendelkezés és a hatósági rendelkezés alatti vizek használatának módját és feltételeit. Szól a vízi munkálatokról s vízi szolgáltatásokról s a vízi társulatokról. Végül eljárási rendet és szabályzatot tartalmaz, valamint az átmeneti intézkedésekről is rendelkezik. A javaslatra vonatkozólag úgy intézkedett a képviselőház, hogy az egy 21 tagú bizottságnak adassék ki előzetes tárgyalásra. Az ülés végén a bejelentett interpellációk terjesztettek be. — Az állami költségvetésből még négy tétel van hátra, ugynevezet: a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi, továbbá az igazságügyi, a vallás- és közoktatásügyi és a honvédelmi s végül a költségvetés és a felhatalmazás. Kormánykörök úgy számítanak, hogy február első felében meg rákerül a sor a főrendiház reformjának törvényjavaslatára, mert a költségvetés után mindjárt ez vétetnek elő. Ezenkívül több apróbb javaslat mellett még a nyugdíjazási törvényjavaslat várja az ülészakban az elintéztét.

Az orvosi és közegészségügyi kongresszus 1885-ben.

Amaz általános mozgalom, mely egész Európában és hazánkban is a közegészségügyi állapotok emelésének és javításának céljából megindult, újabb kifejezést nyert a kiállítás alkalmával szervezendő orvosi és közegészségügyi kongresszusban.

Hasonló kongresszusok tartottak már Bécsben, Berlinben, Amsterdamban, Genfben, Turinban és Milanóban s tagadhatlanul

forgó üstökös körfutását 575 év alatt végzi, a mi pedig merőben téves, mert újabb nagy szigorú számítás szerint a körfutási idő teljes 8814 évet tesz; szétfoszlik tehát az egész légvár alapjával együtt.

Mivel üstökösökben az égen, valamint szükség-, baj- és nyomorúságban a földön, nincs hiány, nem volt nehéz Forsternek ama sok nyomort és szerencsétlenséget, mely időszámításunk óta az emberiséget meglátogatta, koronként megjelent üstökösökkel kapcsolatba hozni, s azokról 1829-ben kiadott művében egy valóban épületes leltárt összeállítani. De mit használni nekünk az, mondja Littrow, ha például az 1665-ik évről olvassuk: „Nagy üstökös, és pestis Londonban”. Nem volt-e amaz üstökös a föld más vidékein ép úgy látható, mint Londonban? Miért nem vitte a pestist Párisba, Hamburgba és máshova is, még Skóchia vagy Irhona sem, egyedül csak Londonba. Ilyképp csakugyan igaza volt azon nőnek, a ki midőn hallá, hogy ama rettenetes üstökös újból megjelenését az 1832-ik évre Párisban várják, nyugodtan válaszolá, hogy mit sem tart tőle, mert ekkor nem lesz Párisban, miután Nápolyban lakó rokonai látogatására fog menni.

Az üstökösök száma rendkívül nagy, elannyira, hogy minden évre lehet kettőt számítani, de azok legnagyobb része csak teleskopikus, azaz kicsinyeségük miatt csupán távcsővel láthatók; eddigelé a Jupiter pályáján túl soha még egyet sem észleltek. A nagyobbak már ritkábban mutatkoznak, mi-

űdörös eredményeket hoztak létre; felbresztették az érdeklődést a közegészségügyi intézmények iránt s buzdították a társadalmat arra, hogy saját jól felfogott érdekében maga is közreműködjék.

A magyar országos kongresszus remélhetőleg méltó követője lesz a megelőzőknek és nagyérdemű kérdésekkel fog foglalkozni.

Szervezete, melyet az e célból kiküldött bizottság megállapított, mint az „Egyetértés” írja, a következő leendő:

A tárgyalásra küldött kérdések négy csoportba osztottak, ugyanis:

I. Gyermekek halandósága. 1. A gyermekhalandóság statisztikája Magyarországon s a külföldön, különösen a legutóbbi években. 2. A babaügy állása s befolyása a gyermekhalandóságra. 3. A csecsemők s kisdedek táplálása s ápolása és ennek befolyása a gyermekhalandóságra. 4. Jótékony egyesületek és intézetek, melyek képesek lennének a gyermekhalandóságot csökkenteni.

II. Községek egészségügye. 1. Városaink és községeink építési egészségügye. 2. Egészséges ivóvíz beszerzése és ellenőrzése városokban és községekben. 3. Élelmi szerek és italok piaci ellenőrzésének szervezése. 4. Községi kórházak felállításának és berendezése. 5. Fertőző betegségek terjedésének gátolása a községekben. 6. A himlőoltás Magyarországon s annak hiányai. 7. Községi iskolák egészségügye. 8. Munkások egészségügye. 9. Vasuti és hajózási egészségügy egyöntetű szervezése.

III. Egészségügyi közigazgatás. 1. Az egészségügyi közigazgatás hiányai és szükségletei a központban. 2. Hiányok és szükségletek a törvényhatóságokban és községekben. 3. Miképen érhető el az összes községeknek orvosokkal való ellátása.

IV. Egészségügyi felvilágosítás. 1. Az egészségügyi oktatása az iskolákban. 2. Egyesületek a közegészségügyi előmozdítására. 3. Hygieniai muzeumok létesítése Budapesten és Kolozsváron.

E kérdések előadására az ország legkittünőbb orvosi, mérnöki és közigazgatási szakfőfiai szólítottak fel, kiknek dolgozatai mindenestre értékes és hasznos anyagot fognak szolgáltatni.

A kongresszus szervei összefüggésben lesz az országos kiállítással, annak helyiségeiben fog tartatni s céljainak előmozdítására az egészségügyi kiállítási csoportban kiállítandó tárgyak hasznos hatással lesznek.

nélfogva az emberi történet különböző korszakaiból számos nag obbszerű csapásra lehet hivatkozni, a melyek valamely üstökös megjelenésével össze nem estek. Schnurrer „A ragályok krónikája” cím alatt szorgalmasan följegyezte a széleskörű pusztítások által nevezetessé vált korszakokat; Olbers pedig 1823-ban az üstökösök-ről egy terjedelmes lajstromot adott ki; mely két munka megkönnyítette Littrownak az ebbeli összehasonlítást. Kieme-lünk némelyet az általa tett összehasonlítások közül.

A harmadik század közepén, Valerian császár alatt, egy ragályos járvány ütött ki, mely a római birodalomban 15 évig dühöngött, és a mely időben a rokonok és barátok elvesztése fölött szomorkodóknál a fekete gyászkontos még ma is divó viselete jött szokásba. A 312-ik évben bejött az antrax (pokolvar) Olasz- és Görögországba, minek következtében a Középtenger több szigetének lakosai egészen kihaltak. 542-ben egy, egész Európában pusztító, s 50 évig tartó ragály lépett fel, sáskacsapatok és rossz termések kíséretében. Mivel az ezen pestis által megtámadottak heves ásitás- és tüszentéstől gyötörtettek, Gergely pápa elrendelése, hogy ásitásnál a száj fölött a kereszt jelét alkalmazzák, tüszentésnél pedig a betegnek „Isten segéljen!” t mondjanak.

1092-ben az emberek és állatok általános halálözása vette kezletét, mi öt évig tartott. Sok ország népességének fele része elpusztult, a házi állatok az erdőkbe szaladtak s

Méhészeti ügy Udvarhely-megyében.

Az okszerű méhészet elhíntett magvai Udvarhelymegyében termékeny talajra hullottak. Mult évi november 12- és 19-én Szent-Ábrahámon és Székely Udvarhelyen a tanítói gyűléseken tétetett meg az első lépés az okszerű méhészetnek e megyében leendő meghonosítása tárgyában. December 9-én Székely-Kereszturra előértekezlet hívatott össze, mely előkészítette a méhész-egyletnek jelen évi január 3-án történt megalakulását. Az erdélyrészi okszerű méhész-egylet főtákarát, Szentgyörgyi Lajost — ki a méhészetben, szőlő-, gyümölcstermelésben és műkertészetben már évek óta mint szakavatott tekiütly vonta magára az érdeklődők figyelmét — képvisel. jéül az egylet szervezésére leküldötte. Hogy Szentgyörgyi itt tárt karokkal, az őszinte tisztelet és szeretet nyilvánulásával fogadtattott, azt említenem is felesleges. Január 2-án d. n. 3 órakor egy székebb körű értekezlet gyűlvén össze, az alakuló gyűlés programja megállapított. Január 3-án délelőt 10 órakor a tanítóképezde termét a méhészek vigan zsongó raja tölté meg. A gyűlés maguyitása után az anya-egylet képviselőjének hívogatására — már azelőtt jelzett célja szerint — az örömben röpkedő raj az anya-egylet terebélyes fájának egy mézharmatból csurgó lombjára telepedett. Az 1885. évi januári múraj alakot nyert s mint az „Erdélyrészi okszerű méhész-egylet udvarhelymegyei köre”, 48 tagjával ezennel bemutatja magát a világnak. A raj örömteljes zsongással kezdi működését. Zsongása áthallszik a többi erdélyrészi megyékbe is, melyek felé az anya-egylet terebélyes fájának lombjai hívogatolag integetnek.

Az anya-egylet kis leányának hozományul 10 benépesített Bodor-féle méhakat ajándékozott, hogy azok Székely-Kereszturra, az egylet székhelyén, gyakorlott kezelés alá adatván s utólagos jóváhagyás reményében a tanítóképezde méhészeti pavilonában elhelyeztetvén, tanulmányi alapul szolgáljanak a még avatatlan egyleti tagoknak s 20–30-ra felzaporíttatván, egy részükkel a méhészet körében legtöbb igyekezetet kifejtő tanítók jutalmul és buzdítással megejándékoztassanak, kik aztán ajándékoznak a szaporulatból legjobb és a méhészet iránt érdeklődő s azt tanulmányozó iskolai növendékeknek méhcsaládokat. Ezen kívül még más kedvezményben is részesíti egyletünket; nevezetesen a tagsági díjat 1 forint állapította meg, s a ki az „Erdélyi Gazda”, „Méhészeti

ott elvadultak. Jeruzsálemben több hét alatt naponként 500 ember halt el, köztük Gottfried de Bonillon is. Az első keresztresz hadból egyedül Antiochia városában kétszáz ezer embernél több halt el két hó lefolyása alatt. Általános az utolsó ítélet közeledtét hitték. És mindezen években legkisebb nyomát sem találhatni valamely üstökösnek a régi írásoknál. 1347-ben jött a legrettenetesebb pestis, mely később fekete halál nevezet alatt lett ismeretes. Ez a 14-ik században három ízben tört ki; első ízben öt évi tartammal (1347–1351). Az utcákon heverő nagyszámu halott többnyire temetetlenül maradt; a földet megmivéletlenül hagyták és a házi állatok a mezőkön tévelygtek. Baglád, Diarbakir és Damaskus csaknem egészen kihalt; Párisban a lakosság közel egy negrede, Londonban 80,000, Bécsben három hónap alatt naponta 700–800 ember halt ki. Az áldozatok közé tartozott Andronikus császár Konstantinápolyban, Alfons spanyol király, Johanna Portugália királynője és Iwanovics csár Moszkvában, fivérével s hét gyermekével együtt. A krónikák egy-egy üstökös említenek 1317. és 1331-re, tehát egyet a betegség kezdetére, másikat annak végére. Ekként volnaok olyan üstökösök is, melyek a betegségeket megszüntetik, miket más társaik okoztak.” (Folyt. köv.)

Radányi József.

*) Sajtótíhiba. „A kettős csillagok” című cikkben (novemb. 13-ki 91. szám), másolunk hasáb 27-ik sor, e szavak után „feynt és melegt merite-nok”, kimaradtak ezen szavak: „ott csupa napokból álló rendszerek volnaok”. To. ábba a 30-ik sorban „Szomszédjaik” áll, „Szomszédjaik” helyett; s végre az 5-ik hasáb 31-ik sorában „Prayon áll, „Procyon” helyett.

Lapok" és „Magyar Mész" című lapok valamelyikét ohajtáná, annak azt 1 frt felülfizetése mellett megküldi, az egyletnek pedig, mint ilyennek, mindhárom említett lapot ingyen, s van-e természetesebb annál, hogy a kis leány hálás szívvel simul az édes anya kebelére? S az édes anya mily anyai örömmel öleli kebelére első gyermekét! Sok ily édes örömet adjon Isten az ily édes anyának!

Egyletünk teendői közé tartozik az is, hogy a méhészettel foglalkozó vidéki tagokat meglátogassa.

Az egylet tiszti kara következőleg alakult meg:

a) Elnök: Br. Kenény Béla, udvarhely-megyei közgazdasági előadó.

b) Igazgató alelnök: Pálfi Lajos áll. t. képezési méhészeti főfelügyelő.

c) Titkár: Varga Ferencz r. k. h. lelkész.

d) Pénztárnok: Sándor János gymn. ig. tanár.

Igazgató választmánya 24 helybeli és vidéki tagból áll.

E szám, az egyleti tagok számára viszonyítva, túlmagasnak látszik, de kitérés van rá, hogy az egylet tagjai tekintélyesen megszorodnak.

Székelv-Keresztur, 1885. jan. 7.

Pálfi Lajos.

Levelezés.

Hosszúfalu, 1885. jan. 9.

(Egyházi mozgalom Hétf. lüban.)

A hosszúfalusi ev. ref. leányegyház saját pénzalapja gyarapítására folyó 1885. évi január 17-én Csernátaluban az „International" vendéglő termében táncszertélyt rendez, melyre a részt venni kívánó nagyrédmű közönséget tisztelettel meghívja az egyház következő bizottsága: Dr. Pataki Albert elnök; Magyarósi Ferencz, Fekete József. Lészay Andor, Lukács Károly, biz. tagok. Kedete 8 órákor. Belépti díj személyenként 50 kr, család-jegy 1 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak.

A minden nemes törekvést pártoló érdemes közönségnek — ha elképe — hálás kötelességül ismerjük el ezúttal beszámolni a nevezett egyház által hasonló célból mult évi július 20-án rendezett nyári multság jövedelmeiről is. Azon alkalommal az egyházi gyűlés előtt részletezett többféle forrásból befolyó bevétel tett összesen 137 frt 7 kr. Összes kiadás volt 97 frt 14 kr. Tiszta jövedelem 39 frt 93 kr.

Szíves felülfizetések összege külön 30 frt 70 kr volt, melyhez a következő hazafias érzelmű nemes adakozók járultak: Henter Gábor szolgabíró ur 40 frt 50 kr, Dr. Pataki Albert körorvos ur 1 frt 50 kr, Zsigmond Áron, Aranyosi István, Thal András, Grosz Frigyes, Tóth István urak egyenként 1—1 frt, Joós Elek ur Kis-Borosnyóról 5 frt, Krausz Rudolf 70 kr, Sipos János, Czín József, Szöcs András, Zsigmond Károly, Graef Károly, Jancsó Gábor, Lészay Andor, Bede Dániel, Jakab Gyula, Reisenberg Adolf urak egyenként 50—50 krt, Rusz Jánosné urnő 50 krt, Stingl Károlyina urnő 30 krt, egy cs. kir. hadnagy ur 20 krt, Berozi Béla és Veres Ferencz urak 10—10 krt, Magyarósi Ferencz ur 2 frt 10 krt, Fekete József ur 2 frt. Szabó László közs. jegyző, Csethe Bálint és Barcsay Albert közs. tanító urak — mindhármán Ujjfaluból — egy meleg hangulattal írt levél kíséretében személyenként 1—1 frtot.

Mídon a nagyrédmű pártoló közönségnek általában, különösen pedig a fennebb megnevezett tisztelt felülfizetőknek, a még élni iparkodó szegény egyház nevében itt nyilvánosan is hálás köszönetet mondani kedves kötelességünknek tartjuk, legyen szabad egyszersmind jövőre is keresztényi nemes jótékonyására a vidék toleráns lakosságának számítanunk. A vallásos és erkölcsi célok érdekében hozott kegyes adományok legyenek följegyezve az örökkévaló könyvében!

Egy bizottsági tag.

Különfélék.

— A kézdívásárhelyi kisegítő pénztár nem sokára egészen újra fog szerveztetni. A mint tudva van, a kisegítő eddig 25 frtos törzsbetétekből alakult, s minthán így nem felelt meg teljesen rendeltetésének, már régebben felmerült azon oha, hogy a kisegítő részvényekre alapítsassék. E tárgyban a mult vasárnap népes gyűlés tartott a tanácskaszárral s egyhangulag kimondta, hogy a kisegítő pénztár részvényekre alapított kisegítő takarékpénztárra fog átalakíttatni. Ezen határozatról felvett jegyzőkönyv a kézdívásárhelyi kir. törvényszékhez beterjesztetvén, annak helybenhagyása után az átalakítás tényleg keresztül fog viténi.

— **Mulatságok.** A farsang beköszöntvén, megindultak a bálai készülődések. K. Váshelyett e hóban három multság lesz, úgy mint 17-én a vörös kereszt egylet társas estélye, mely kiváló fényesnek ígérkezik, 24-én az iparos ifjúság bálja, 31-én a nőegylet nagy jelmezbálja. E bál sikerére elég biztosíték az, hogy Szabó Mózesné urasszony a bálanyai tisztet elvállalni sziveskedett. A jelmezbál meghívói a jövő hét folyamában fognak kiosztatni. — A kovásznai jőhírű kaszinóbál is meg fog tartatni e hó 29-én, mely szintén szokott fényesnek ígérkezik. Bál lesz tehát elég, csak közönség legyen hozzá.

— **Meghívó.** A csikszeredai koresolyázó egylet jan. 24-én a „Csillag" vendéglő termében az egyesület céljainak előmozdítására zártkörű táncszertélyt rendez, melyre t. urasságodat és családját tisztelettel meghívja a rendezőség nevében: Lázár Domokos egy. elnök. Kátai Gyula bálbiz. elnök. Megválasztott lál-bizottság: Pap Domokos pénztárnok. Kánya Gyula titkár. Rendezők: Ambrus Dénes, Dr. Betegh Antal, Dr. Csicszer Miklós, Enyeter József, Ercsényi Béla, Fejér Sándor, Geczó Béla, Gyárfás Lajos, Győrfi Sándor, Kiss Lajos, László Ferencz, Dr. Madár Imre, Molnár Lajos, Gáll G. Joachim, Székely József, Végh István, Dr. Vorsatz Antal. Kezdet 8 órákor. Belépti díj: személyenként 1 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. — A koresolyázó egylet által rendezett ezen multság ily ezimen itten az első lévén, szívesen ajánljuk azt a közönség figyelmébe annál is inkább, mert, mint értesültünk, a fényes sikert a nagy érdeklődés már előre is biztosítja. A rendezőség által felkérve annak kijelentésére, miszerint azok, kik ezen multságra meghívót nem kaptak volna, de ahoz igényt tartanak, forduljanak az iránt Kátai Gyula kir. mérnök, egyleti alelnök urhoz.

— **Hary Géza** csikszeredai divatkereskedőnek mai számunkban közölt hirdetésére a közönség figyelmét felhívjuk.

— **Hymen.** Bartha Miklós csikmegyei orsz. képviselő eljegyezte Klein Rózsika k. a. t., Klein Frigyes gyulai birtokos kedves leányát. Sok szerencsét kívánunk!

— **Hymen.** Kézdímartonosi Boros István nyugalmazott esendő-örmeister folyó hó 12-kén tartotta esküvőjét szentkatolnai Győrből Zsuzsikával. Szerencsét kívánunk e frigyhez!

— **Az erdélyrészi magyar közművelődési egylet** előkészítő bizottsága e hó 9-én délután Kolozsvárt gyűlést tartott. Dr. Haller Károly elnök röviden körvonalozta a feladatokat, mi abban állott, hogy szűkebb körű bizottság küldessék ki az alapszabályjavaslat készítésére, s e bizottság előtt a főbb elvok körvonaloztassanak. A feladat ez utóbbi része érdekes eszmecserére adott alkalmat, melyben a jelen voltak csaknem mindenike részt vett. Végre teljes egyetértés jött létre arra nézve, hogy a Kolozsvárt alakítandó egylet az erdélyi részre kiterjesztessék annyiban, hogy ez agítáljon vidéki egyletek alakítása érdekében, melyek azonban nem megyei, hanem városi központok keretében mozogjanak s bizonyos pontig teljes önállóságban működjenek. A szűkebbkörű bizottságba felkértek: elnökül Felméry Lajos, jegyzőül Polcz Rudolf, tagokul: Bartha Miklós, Nagy Mór, Sándor József.

— **Dr. Kruesz Krisztoz** pannonhalmi főapát, kitűnő tudós, a magyar tud. akadémi-

tiszteletbeli tagja, valóságos belső titkos tanácsos és a Szent-István rend lovagja, vasárnap reggel Pannónhalmán elhunyt. A megboldogult egykor tanára volt József főhercegnek. Béke poraira!

— **A földmért Szeged.** Szeged városában a nagy ár víz óta épült összesen 1405 földszintes, 952 magas földszintes, 222 egyemeletes, 29 kétemeletes ház és 557 melléképület. E kimutatásba azonban csak a magánépületek vannak fölveve. Épült még ezeken kívül 29 különféle középület, mint iskola, templom, kaszárnya sat. A nagy ár víz óta tehát összesen 3163 épület emelkedett Szegeden.

— **Mit dolgozik Munkácsy?** Az „Ország-Világ"-ot arról értesíti párisi levelezője, hogy Munkácsy Mihály világhírű festő hazánkfa jelenleg egy Mozart halálát ábrázoló képével foglalkozik. Az ifjan elhalt zene-költő tragikus sorsa megragadta Munkácsy lelket s azt a pillanatot fogja megörökíteni, midőn Mozart szerettei és barátai körében, egy zongora mellett, melyen egyik halhatatlan művét játsza, kiadja végleheletét.

— **Dobra került község.** Mint az „E."-ben olvassuk, Felső-Torja község 14.029 frtra becsült összes ingatlan vagyonát 329 frtnyi tartozásért március 24-én nyilvános árverésen elárják.

— **G. ribaldi egy levele.** A római „Rassegna" lappal egy ismeretlenség leple alatt maradni akaró Garibaldi egy rendkívül érdekes levelet közli, melyet az olasz egység nagy bajnoka 1861. szeptember 21-én Caprera szigetről Cialdini tábornokhoz intézett, felszólítva őt, hogy a hadsereggel csatlakozék hozzá, visszavivni az Italia irredentát. „Egy gondolatomat akarom közölni önnel, tábornokom", írja Garibaldi; „ha tetszik, feleljen rá, ha nem, ne fáradjon vele. Ön a rendes csapatok vezére, én az önkénteseké. Vajjon hazánk javára nem tudnánk valami hathatósabb módon közreműködni, mint eddig? Én például, az ön beleegyezésével, egyesíteném az ön önkénteseimet az ön csapataival. Ez nem valami nagy titkolódzással történne, de — mert nem könnyű dolog — mégis lehető esendben. Bizonynyal öre hárulna a nagyobb felelősség, de mi mind a ketten jó képet vágnánk a felülről jövő rosszsláshoz és háborúst nem túrve, törekednénk a cöl felé, a mely nem egyéb, mint Victor Emmanuel megalkotni az egy Olaszországot. Azt hiszem, ön jól ismer és nem szükség megmondanom, ki vagyok, és mindennek fölött tudja, hogy én, ep úgy, mint ön, harczolok az ördög ellen is, ha Olaszország érdekéről van szó." Garibaldi ezután az irredenta felszabadítására hívja fel Cialdini tábornokot, a kit azonban elég hidegen hagyott ez a laugbetikkal írott levél, mert hosszas válaszában kijelenté, hogy mind a mellett a nagy csodálása mellett, a melylyel Garibaldi hősisége iránt viseltetik, ő katonai és kötelessége köti őt és nem követheti szabadon Garibaldi merész lépteit.

— **A new orleansi világkiállítás.** New-Orleansban a City parkban nem rég nyílt meg a világkiállítás. Az európai államok közül részt vettek a kiállításban: Magyarország, Ausztria, Németország, Franciaország és Belgium. Az amerikai népek külön osztályban állították ki készítményeiket. A kiállítás bezárásakor nagy testvéresülési ünnepélyt fognak rendezni az északi s a déli államok öreg katonái közt. Az ünnep célja: teljes kibékülést létesíteni az egymástól még mindig idegenkedő államok közt.

— **Clovis Hugues asszony pörét** mult esütörtökön tárgyalta a párisi esküdtsek előtt. A tárgyalás iránt óriási volt az érdeklődés, s nemcsak Párisban, hanem egész Franciaországban kezdettől fogva Clovis Hugues asszony pártjára állott a közvélemény, s valóságos hősnőként dícsőitették a bátor asszonyt, ki rágalmozóját lelőtte. Természetes, hogy ez a kedvező hangulat a tárgyalás alatt is nyilvánult s nagy mértékben szolgált a vádlott javára. Midőn kihirdették az esküdtszék verdiktjét, mely úgy hangzott, hogy Clovis Hugues asszony nem vétkecs, a tetszés viharos nyilatkozata harsant föl a teremben. Clovis Hugues asszony tehát fölmentetett, a törvényszék azonban Morin atyjának kárterítési igényét 2000 frank erőjéig elismerte s ez összeg, valamint a per-

költségek megfizetésében elmarasztalta Clovis Hugues asszonyt. A tárgyalás délután 10 órákor vette kezdetét s hajnali 4 órákor ért véget.

— **Kirándulás Kossuth Lajoshoz.** A közéletben szereplő fiatalabb nemzedék tagjai kirándulást terveznek Kossuthhoz. A mozgalom megindítóit előbb Helfy Ignáczoval fognak értekezni s aztán aláírási íveket bocsátanak szét.

— **Nagy-Galambfalván** (Udvarhelymegye) január 2-án 30—40 épület lett hamuvá.

— **Székelv ember Egyiptomban.** Kézdíszentléleki Pap Dénes ezeltől 30 évvel eltávozott közönségéből, hogy a nagy világban szerencsét próbáljon. Sokáig nem lehetett róla semmi hírt hallani, s rokonai, azt híven, hogy meghalt, csekély vagyona felett megosztokodtak. Hogy hány keserű könnyet hullathattak a halottnak hitt testvér felett, arról hallgat a krónika. Pap Dénes ezalatt bekalandozta a világot s szerencsésjét csakugyan megtalálta Alexandriában, hol egy virágzó kereskedést alapított. A jó rokonok, értesülvén erről, nagyban drukkoltak, hogy Pap Dénes egykor meguva az egyiptomi örök kék eget, egy napon visszatér bércecs, ködös hazájába s számon kéri tőük házat s földjeit. Azonban a sors máskép akarta; Pap Dénes elhalt új hazájában, minden vagyonát gazdasszonyára hagyván. Az alexandriai osztrák-magyar ügynökség a napokban értesíté erről a kézdíszentléleki előjáróságot s most a rokonok már attól félnek, hogy egy napon egy kardos török menyecske fogja az uzurpált vagyonból kitúrni.

— **Rózsa Sándorról.** Jókai Mór érdekes adomákat beszélt el, Szegeden idözve. Elmondta, hogy 1848-ban átadta át Rózsa Sándornak Kossuth kegyelem-levelét. Akkor volt ez, midőn a harania főhajánla „szolgálatát a hazának" s megalakította a szabadcsapatot. Kossuth épen a szomszéd H.-M.-Vásárhelyen volt s reudeletéből itt írta meg Jókai a rabló-vezér részére a kegyelem-levelét, melylyel aztán utnak indult a Rózsa Sándor fölkeresésére. Merész vállalkozás volt ez. Jókai keresztülvitte. Rózsa Sándort egy szeged-vidéki csárdában találta meg s itt átadta neki a kormányzó kegyelem-levelét. A rabló-vezér nagyon megörült a kegyelemnek s a fiatal „ténstur"-at azzal boosáította el, hogy majd érdemeit s szerez ő ezután erre. Tudvalevő, hogy mik voltak azok az érdemek. Rózsa Sándor a szamosújvári fegyházba került, a hol Jókai a 70-es évek elején látta őt ismét. A rabló-vezér az első férfi-szabó volt a fegyenczek között. A költő emlékszik, hogy azt mondta ekkor Rózsa Sándor, hogy bizony jobb lett volna a „ténstur" által hozott kegyelmet jobban megbecsülni.

— **Az egységes déllő és óra.** A Wasching-ton október 1-én összeült nemzetközi meridián-konferencia október 22-én fejezte be munkálatait. Képvisele voltak ez értekezleten az északamerikai Egyesült Államok, Brazília, Columbia, Costa-Rica, Chili, Dánia, Németország, Franciaország, Nagy-Britannia, Guatemala, Hava, Japán, Olaszország, Libéria, Mexikó, Németalföld, Ausztria-Magyarország, Santo-Domingo, Salvador, Svédország, Svájc, Spanyolország, Törökország és Venezuela. A tanácskozás eredménye (természetesen egyelőre semmi kötelezőséggel az illető kormányokra) a következő határozatokból áll: 1. A gyűlés kívánságának tartja, hogy a most használatos sokféle helyett egy kiinduló déllő állapítsassék meg. — 2. A gyűlés a képviselt kormányoknak a hosszúsági fokok számítására való kiinduló pontul a grenwichi csillagvizsgáló torony meridián-ké zülékének közepén áthaladó déllőt ajánlja elfogadásra. — 3. E kiinduló ponttól a hosszúságok két irányban 180 fokig számítandók, és pedig a keleti hosszúságok plusz jellel, a nyugotiak minusz-szal. — 4. A gyűlés világnap elfogadását ajánlja minden olyan cölökre, melyeknek ez megfelel, a nélkül azonban, hogy a helyi vagy más egységes idő használata, a hol szükséges, ki volna zárva. — 5. A világnap az egész földkerekségre nézve akkor kezdődik, a mikor a kiinduló déllőn beáll az éjféli és megtartván déllő helyének polgári dátumát, 0—24 órával számíttaték. — 6. A gyűle-

zet reméli, hogy a csillagászati és tengerészeti nap kezdete mielőbb mindenütt egy éjjelkezdetre tételik. — 7. Reméli azt is, hogy folytatni fogják a technikai tanulmányokat a tizedes rendszernek a szöglet és az idő beosztására vonatkozólag is, hogy e kétségtelenül előnyös rendszer behozatala minél előbb bekövetkezhesék.

— Az amerikai gabnakivitel veszélyeztetve. Míg évek óta szüntelenül a felett panaszkodnak, hogy Európa elárasztása amerikai gabonával, fenyegeti az európai mezőgazdálkodást, addig az Egyesült-Államok berni főkonzula félti az amerikai gabnakivitel jövőjét. Kommanýához erre vonatkozólag intézett egy igen érdekes jelentést, melyből alkalmunk van közölni a következőket: „Bizonyos idő óta az amerikai gabnaneműk árai emelkedésben vannak és ennek következménye az, hogy Angolország, Németország, Svájc és mindazon országok, melyek gabnabevitelre vannak utalva, különböző piacokra fordulnak. Dél-Oroszország, Magyarország és India szállítanak ez országokba jelentékeny gabnamennyiségeket. Így a Svájcban július hónapban körülbelül 35,546 zsák buza importáltatott Genuán át; 10,746 zsák Indiából, 14,800 Oroszországból és a többi nagybárra Magyarországból érkezett, mert amerikai származású igen kevés volt közte. De nemcsak Genua, Havre, Antwerpen és a Bodentó közelében levő kereskedelmi helyekről is érkezik gabna a Svájcba. Néhány év előtt még a Svájcba érkezett gabna legnagyobb része amerikai volt, ma az Egyesült-Államok csak töredékkel partíciálának a bevételben. E csökkenés oka az amerikai árai emelkedése, a szállítási költségek és a fejlődésben keresendő, melyet a gabna-termelés Oroszország, Magyarország és Indiában elért. Ebből kitetszik, hogy az Egyesült-Államok termelése nem sokára meg fogja haladni a kiviteli szükségletet. Kiszámították, hogy ha az amerikai buza mérője Liverpoolban nem adható el 1 dollárért, helyébe indiai és európai buza fog lépni.

— Humor. Omnibuszon. Rajta kapnak egy zsebmetszőt, midőn szomszédja zsebében kotorász. A zsebmetsző a legkisebb zavar nélkül megszólal: Biztosítom önt, uram, hogy az ön zsebe tévedt az én kezembe. — Halátlan apa. Diák: Hát nem akarod kifizetni adósságaimat? Apa: Nem! Diák: Oh, tehát ez a hála azért, hogy én téged apai örömeiben részesíttetek!

— Kimutatás a „gyergyói első takarékpénztár” részvénytársaság 1884. december havi forgalmáról. Bevétele: Betét, 45 betéttel alatt 46649 frt 74 kr. Visszaíratott váltó 44253 frt. Visszaíratott kötvény 32319 frt. Kamat 2825 frt 41 kr. Illeték 1413 frt 10 kr. Betéti könyvekre 2 frt 50 kr. Részvénybírálati díj 36 frt. Késedelmi kamat 72 kr. Intézeti váltókra felvett kölcsön 16500 frt. Bélyegilleték 4 frt 68 kr. Különfélé 211 frt 10 kr. Ideiglenesen felvett kölcsön 4000 frt. Összesen 148215 frt 25 kr. Pénztárkészlet előhozatal 1884. november hó 30-áról 7279 frt 95 kr. Főösszeg 155495 frt 20 kr. — Kiadás: Visszaíratott betét és tökéltett kamat 29 tétel alatt 30642 frt 12 kr. Visszaíratott betét és tökéltett kamat folyó kamata 224 frt 9 kr. Kölcsön adott váltóra 63696 frt 84 kr. Kölcsön adott kötvényre 43735 frt. Tiszteviselők és szolgák fizetése 1884. december hóra 170 frt 85 kr. Heti biztosság napdíjai 40 frt. Intézeti váltókra felvett kölcsön beváltás 6000 frt. Felvett kölcsönök után előre fizetett kamat 308 frt 80 kr. Üzleti költség 112 frt 27 kr. Ideiglenesen felvett kölcsön beváltás 6000 frt. Összesen 150929 frt 97 kr. Pénztár maradvány 1884. december 31-én 4565 frt 23 kr. Főösszeg 155495 frt 20 kr. — A „gyergyói első takarékpénztár” részvénytársaság elnökségétől, Gyergyó-Szent-Miklóson 1885. január hó 1-én. — Merza Kristóf elnök. Juhász Károly titkár.

Melegint a „Magyar Háziaszony” 2-ik száma változatos és érdekes tartalommal, melyből itt a következőket soroljuk fel: Cherchez la femme. — s—f-től. — A kikkelt mindig baj van. (Grosz Lajostól. — Háztartás Nagynénem tyukjai. Richnovszky Herminától. — Egészségügy. Mire ügyeljünk a keresetvázasnál. Herkuléstől. — Könyvhasználat. A sortések módjairól és felfűstöléséről. Német Zsuzsánnától. Heti étlap. Hogyan főzzünk, süssünk. — Hasznos tudnivalók. Különfélék. — Irodalom és művészet. — Színház és zene. — Munka után” mel-

lékelt tartalma: Talány. Költemény Markos Józseftől. — Zene. Merkle Andortól. — Csarnok. A magyar vendégteret. Gregortól. — Az első bál. Gróf Bethlen Malvintól. — A legszebb számadás. Tölgyesi Mihálytól stb. — A „Magyar Háziaszony” megjelenik Budapesten (V. váci körút 20. sz. a.) minden vasárnap. Ajánljuk olvasónk figyelmébe.

Közgazdaság.

A „The Gresham” életbiztosító társaság az 1884. évi június 30-án lejárt 36. üzletéről az 1884. évi december 11-én tartott közgyűlésen felolvasott jelentés szerint a múlt év üzleti eredménye igen kedvező volt, a mennyiben 7340 biztosítási ajánlat nyújtott be 63,992,275 frank erejéig, melyek közül 6264 ajánlat 54,979,875 frank összegről elfogadtatott s a megfelelő kötvények kiállítottak. A díjösszegekből levonván a visszabiztosításokért fizetett díjakat, 13,685,885-84 frankra rugott, mibe az első üzletév 1 millió 934,453-56 frank díjai is be vannak számítva. A kamatszám 3,418,370-21 frankra rugott s a társaság évi bevételét 17,134,226-05 frankra emelte. A társaság a múlt évben 6,124,323-23 frank életbiztosítási összeget fizetett ki. Kiházasítási és vegyes szerződésekre, melyek határideje lejárt, 2,570,177-60 frankot fizetett ki, szerződések visszaváltására pedig 1,144,108-86 frankot fordított. A biztosítási alap 3,712,522-19 frankkal emelkedett. Az aktívák az üzletév végén 87 mill. 283,420 frkra rugtak. Ez összeállításnál a vételárral felvett értékek értéktöbblete nem vétetett tekintetbe, mivel ezek az értékek nem realizáltak s így azonnali nyereségforrásnak nem voltak tekinthetők. Ez értéktöbbletnek nagy fontossága van, mert konsolidálja ama garanciákat, melyeket a társaság nyújt. A társaság tőkebefektetései a következők: 1,621,957-50 frank angol állampapírokban, 1,661,437-39 frank az indiai és angol gyarmatok kormányának értékpapírjaiban, 16,635,290-83 frank más államok értékpapírjaiban, 1,600,148-2 frank vasúti részvényekben, elsőbbségekben és biztosított értékekben, 25,466,510-52 frank vasúti és más kölcsönkötvényekben, 14,453,178-65 frank házbirtokokban, míhez a társaság bécsi és budapesti házai tartoznak, 12,042,456-86 fr. jelzálogokban és 13,803,408-23 frank más biztosítékokban.

31-ik közlemény

a br. Szentkeresztly Stephanie kezdeményezése folytán felállított Kézdi-Vásárhely városi és vidéki kórház részreterett szíves adakozásokról.

Alcsernátoni Vég Pálné és özvegy Bardocz Mártonné gyűjtőivén:

Gere György 10 kr. N. N. 10 kr. Jány Gézané 10 kr. Santa Mihály 10 kr. Özv. Fetis György 10 kr. Kirizs Ferencz 4 kr. Ambrus István 8 kr. Bálint Mihály 10 kr. Bálint András 10 kr. István Dániel 20 kr. Tamás Dávid pléb. 50 kr. Rápolthy Gábor 1 frt. Timár János 10 kr. Nyiresa István 2 kuparozs. Makó János 10 kr. Borbándi József 10 kr. Kocsis László 10 kr. Fekete Ferencz 20 kr. Horváth Rózália 1 koszon hagyma. Rápolthy Mihályné 50 kr. Farkas Pálné 30 kr. Farkas Istvánné 40 kr. Málnási István 10 liter burgonya. Bajka Károly 2 liter paszuly. Bernáld Jánosné 2 véka paszuly. Molnár Lajos 20 kr. Kuzsmis János 40 kr. Sylvester Jánosné 40 kr. Özv. Bardocz Mártonné 1 véka burgonya.

Fogadják a buzgó gyűjtők és a jótékony adakozók a kórház nevében leghalásabb köszönetünket.

K. Váárhelyt, 1884. decz. 3.

Szőcs József m. p. polgármester, a kórházi igazgatója.
Kovács István m. p. akórházi igazgató-bizottság jegyzője.

Hivatalos árfolyamok és érték- a budapesti áru-tözsén.
Január 13-án.

Magyar aranyjáradék 6%	122.75
Magyar aranyjáradék 4%	96.25
Magy. papírjáradék 5%	92.30
Magyar vasúti kölcsön	146.25
M. keleti vasúti államkötv. I. kibocs.	98.—
M. keleti vasúti államkötv. II. kibocs.	120.50
M. keleti vasúti államkötv. III.	105.50
Magyar földterhermentesítőkötvény	101.50
M. földterhermentesít. kötv. záradékkal	101.25
Temes-bánati földterher. kötvény	101.25
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	100.—
Erdélyi földterhermentesítőkötvény	101.—

Horvát-szlavon földterherment. kötv.	100.—
Magyar szőlődézmá-váltásigkötvény	98.75
Magyar nyereség-sorsjegy kölcsön	116.50
Tiszasszabályozási és szegedi sorsjegy	118.50
Osztrák járadék papírban	83.—
Osztrák járadék ezüstben	83.90
Osztrák járadék aranyban	105.30
1860. államsorsjegyek	137.—
Osztrák-magyar bankrészvény	865.—
Magyar hitelbank-részvény	308.25
Osztrák hitelintézet-részvény	295.30
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.76
20 frankos arany	9.79
Német birodalmi márka	60.30
London (2 havi váltókért)	123.85

Felelős szerkesztők:

Ifj. Dobay János. Sprencz György.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

188—1884.

titk. sz.

A „gyergyói első takarékpénztár” részvénytársaság

az 1884. üzletéről

V. évi

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

1885. január hava 25-ik napján délutáni 3 órakor Gyergyó-Szent-Miklóson, Laurenczi János ur nagytermében tartja meg.

E közgyűlés tárgysorozata:

1. Elnöki megnyitás.
2. Bizottság kinevezése elnök által, a szavazati jogok igazolása és a részvények képviseltetésének számbevételére.
3. Ezen bizottság jelentése folytán — ha a gyűlés határozatképes leend — megválasztja a közgyűlés jegyzőkönyvének 3 hitelesítőjét.
4. Titkár felolvassa az igazgatóság jelentését a lefolyt 1884-iki üzletéről a zárszámla és vagyommérleggel; ugyancsak előadja az igazgatóság által tett több intézkedéseket, határozatokat elbírálás és több indítványokat elfogadás végett.
5. A felügyelő-bizottság előterjesztése.
6. Az igazgatóság 1 tagjának elköltözése s ennek következtébeni lemondása folytán, 1 igazgatósági tag a hátralévő 2 évre leendő választása.

Míró a részvény-birtokosok az alapszab. 38. § értelmében ezen hírlapi közzététel által is értesíttetnek.

A „gyergyói első takarékpénztár” részvénytársaság elnökségétől:

Gyergyó-Szent-Miklóson, 1884. december 30-án.

Juhász Károly, Merza Kristóf, titkár. elnök.

Árverési hirdetmény.

Csik-Szent-Domokos tulajdonát képező »Muhos« havas legelő, 1885. évi ápril hó 24-től egy évi időtartamra, 1885. évi január hó 27-ik napján bérbe adatik.

Kiküldési ár 1000 frt.

Az árverezésre vonatkozó föltételek a községjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csik-Szent-Domokoson, 1884. december hó 28-án

György János, közs. bíró.
Bereczk Antal, jegyző.

HARY GÉZA DIVATÜZLETE CSIK-SZEREDÁN.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, miszerint a **far-sangi idényre** beszerzett **satinok, tarlatánok, selyem satínek, színes selyem és atlasz szövetek, belépők, glace és selyem bál keztyűk, legyezők, virágok, rücsök, stb.** a napokban megérkeztek.

A n. é. közönség kényelmére egy jó szabónót is tartok s így azon helyzetben vagyok, hogy kész bál **toilette-ek** oltosó és izléses elkészíttetését is vállallhatom.

Tisztelettel
Hary Géza.

A Pain-Expeller!

Tizenöt év alatt ezen rég bevált háziszerről csusz, köszvény, stb.-nélélrt szerencsés gyógyeredmények kezeskednek arról, hogy egy beteg sem fogja megbánni, ha eme figyelemzetés által egy kísérlet tételére bírattott. A legtöbb családnál már készletben tartatik a valódi horgony Pain-Expeller. Ara ezen szigorúan szolid eredeti készítménynek igen mérsékelt, ugyanis palackonként 40 és 70 kr nagyság szerint, s a legtöbb gyógyszerárban készletben van. Hamisítvány kikérülése végett, tessék a gyártigyre „horgony”-ra figyelni. Richter F. Ad. és társa. Bécs. — Főraktár Prágában az „arany orszlán” gyógyszerárban Niklasplatz 7. (2—6)

Meghívó.

A csikszeredai takarékpénztár részvénytársulat

II. évi

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

Csik-Szeredában, 1885. január 25-én délelőtti 9 órakor kezdődőleg a „Csillag” vendéglő termében fogja megtartani, melyre a részvényesek meghívottak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés és a zárszámadás beterjesztése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A felmentvény megadása iránti határozat.
4. Indítványok.

Az alapszabályok 20. §-ának kivonata:

A szavazati jog akár személyesen, akár két tanu által aláírt felhatalmazással ellátott megbízott által — kinek azonban részvényesnek kell lennie — gyakorolható.

Nő-részvényesek csak felhatalmazott által, gondnokság vagy gyámság alattiak gondnokuk vagy gyámjuk, illetőleg ezek felhatalmazottjai által és erkölcsi testületek megbízottjuk által gyakorolhatják szavazati jogukat; az utóbbi esetben nem kívántatik, hogy a megbízott részvényes legyen.

Azon részvényesek tehát, kik 1884. december 31-ig az intézet részvénykönyve szerint, mint ilyenek, igazolva voltak, a fennebbi módon szavazati jogukat — részvény bemutatás nélkül — gyakorolhatják.

A „csikszeredai takarékpénztár részvénytársaság” nevében:

Csik-Szeredán, 1885. január 3-án.

Lázár Domokos, Dr. Fejér Antal, elnök. (2—3) titkár.